پرونده

عفو بین‌الملل: امریکا هزاران غیر نظامی را در سوریه کشته است

سازمان عفو بین‌الملل در گزارشی اعلام کرد که امریکا هزاران نفر از غیرنظامیان را در سوریه کشته است.

حملات هوایی امریکا به غیرنظامیان در سوریه، انتقادهای حقوق بشری را در پی داشته است. سازمان عفو بین‌الملل، روز سه‌شنبه در گزارشی از انکار کشتار غیرنظامیان سوری توسط امریکا ابراز تأسف کرد. به گزارش شبکه الجزیره، دونتلا روورا، مشاور عفو بین‌الملل گفت: «ائتلاف بین‌المللی ضد داعش به رهبری امریکا که پنج ماه تمام مشغول بمباران شهر رقه در شمال سوریه بود، هزاران غیرنظامی را کشته است اما ارتش امریکا به کل منکر تعداد تلفاتی است که توسط گروه‌های بین‌المللی و به طور رسمی اعلام شده است». این مقام عفو بین‌الملل همچنین اعلام کرد: «امریکا به طور کلی شکست خود را در حمایت از جان غیرنظامیان در رقه نمی‌پذیرد». امریکا در عملیات رقه که سال گذشته انجام شد، تعداد زیادی از غیرنظامیان را به خاک و خون کشید. این در حالی است که مقامات امریکایی مدعی بودند که تنها تروریست‌های داعش را بمباران می‌کنند. چیزی که خلاف آن ثابت شده است و دولت سوریه در سال‌های اخیر بارها اعلام کرده که جنگنده‌های امریکایی به جای بمباران مواضع تروریست‌های داعش، غیرنظامیان را مورد هدف قرار می‌دهند. چند روز پیش بود که رسانه‌های سوری اعلام کردند که در حملات هوایی امریکا به استان دیرالزور و شهر البوکمال بیش از ۶۰ غیرنظامی جان خود را از دست داده‌اند. هرچند امریکایی‌ها به هدف قرار دادن غیرنظامیان سوری اعتراف کرده‌اند اما این حملات را اشتباهی توصیف کرده‌اند. ائتلاف امریکایی که قرار بود ضد داعش باشد، عملاً به نیروی هوایی داعش در سوریه تبدیل شده است و امریکا با کمک‌های تسلیحاتی، این گروه تروریستی را تقویت می‌کند. همچنین در مواقعی که تروریست‌های داعش در میدان نبرد در تنگنا قرار می‌گرفتند، بالگردهای امریکایی فرماندهان تروریست را فراری می‌دادند تا در آینده از آنها برای مقابله با ارتش سوریه استفاده کنند.

گزارش تحلیلی

ملاقات ترامپ-پوتین معادله سوریه را تغییر نداد

برخلاف تبلیغات و انتظار خیلی‌ها در نشست پوتین و ترامپ توافقی درباره سوریه به جز درباره جنوب این کشور صورت نگرفت و انتظار می‌رود پرونده جنگ سوریه با اشغالگری امریکا در شمال و جنوب شرقی و فعالیت تروریست‌ها در استان ادلب بیشتر در میدان تعیین شود تا میز مذاکرات.

روزنامه جوان به اطلاعاتی دست پیدا کرده که از فضای کاملاً مثبت ملاقات دوساعته پوتین و ولایتی حکایت دارد، ملاقاتی که پوتین از رویکرد ایران در تحولات سوریه حمایت کرده است. نشانه‌های این رویکرد روس‌ها در ملاقات پوتین با ترامپ نیز نمایان شد و رئیس‌جمهور روسیه بعد از کنفرانس مطبوعاتی با ترامپ اعلام کرد، «تلاش برای حل بحران سوریه از طریق روند آستانه ادامه می‌یابد.» دیدار پرحاشیه رؤسای جمهور روسیه و امریکا در هلسینکی فنلاند که عصر روز دوشنبه برگزار شد درباره سوریه آورده زیادی نداشت، این در حالی که خیلی از رسانه‌ها و حتی مقامات رسمی دو طرف مهم‌ترین دستور کار مذاکرات دو طرف را بحران سوریه عنوان کرده بودند. هرچند جزئیات زیادی از نشست دو ساعت و نیمه پوتین و ترامپ منتشر نشده اما اظهارات دو طرف نشان می‌دهد درباره پرونده سوریه به جز درباره جنوب سوریه توافق زیادی صورت نگرفته است. ولادیمیر پوتین پس از دیدار همتای امریکایی خود به رسانه‌ها گفت: «موقعیت بلندی‌های جولان باید به شرایطی برگردد که در پی توافق ۱۹۷۴ ایجاد شده و باعث عدم برخورد بین نیروهای اسرائیلی و سوری شده است.» جنگ سوریه یکی از پیچیده‌ترین جنگ‌های تاریخ محسوب می‌شود و پویایی درگیری مناطق مختلف با یکدیگر تفاوت زیادی دارد. در جنوب به دلیل اینکه با سرزمین‌های اشغالی هم‌مرز است حساسیت زیادی وجود دارد. رژیم صهیونیستی از زمان شروع بحران با حمایت از گروه‌های تروریستی نقش زیادی در سقوط مناطق جنوبی به عهده داشت و تلاش کرده بود تا یک منطقه حائل از طریق این گروه‌ها ایجاد کند اما پس از آزادسازی حلب و دیرالزور و مناطق مرکزی سوریه نگاه دمشق و متحدانش معطوف به جنوب شد. دولت سوریه برای بازپس‌گیری مناطق جنوبی هم گزینه نظامی و هم سیاسی را به کار گرفت و زمانی که بازگشت حاکمیت مرکزی به مناطق جنوب جدی و قطعی شد مقامات صهیونیستی اعلام کردند بازگشت ارتش سوریه به جنوب را پذیرفته‌اند. روز گذشته نیروهای دولتی موفق شدند کنترل ارتفاعات راهبردی «تل‌الحاره» را به دست بگیرند. تحلیلگران درباره اهمیت آزادسازی تل‌الحاره می‌گویند که با آزادسازی این ارتفاعات، حومه درعا به قنیطره وصل می‌شود و از این نقطه مرتفع می‌توان حرکت جنگنده‌های رژیم صهیونیستی را رصد کرد و تا شعاع ۴۰ کیلومتری این منطقه تحت اشراف ارتش سوریه است، یعنی منطقه جولان اشغالی تا دریاچه «طبریا».

■ چالش امریکا در شمال

در حالی که به نظر می‌رسد تحولات میدانی و سیاسی مرتبط با جنوب سوریه تمام شده اما مسائلی از جمله حضور نیروهای امریکایی در شمال و جنوب شرقی، وضعیت ادلب که در کنترل القاعده قرار دارد و همچنین اشغال بخش‌هایی از خاک سوریه توسط ترکیه در وضعیت نامشخصی قرار دارند. جان بولتون، مشاور رئیس‌جمهور امریکا قبل از دیدار پوتین و ترامپ به رسانه‌ها گفت که امریکا نیروهای خود را برای مقابله با آنچه «تهدید ایران» خواند در سوریه نگه می‌دارد. از اظهارات ترامپ نیز مشخص بود که امریکا فعلاً قصد خارج کردن نیروهای خود را در سوریه ندارد. ناظران معتقدند وضعیت جغرافیایی و بافت قومی مناطق تحت اشغال امریکایی‌ها در سوریه می‌تواند به آسیب‌پذیری واشنگتن تبدیل شود. جوشا لندیس، رئیس مرکز مطالعات خاورمیانه در دانشگاه اوکلاهما که خیلی‌ها او را استاد درجه یک سوریه در امریکا می‌شناسند، نوشت: «مشکل با موقعیت امریکا در شمال سوریه این است که ممکن است این دارایی خیلی سریع به آسیب‌پذیری تبدیل شود. پیش از این درگیری بین کردها و عرب‌ها در اطراف رقه شروع شده. بمب‌های کنار جاده‌ای نصب شده‌اند که نیروهای ویژه امریکا را هدف قرار می‌دهند. اکثریت مردم این شهر شمالی که توسط بمباران امریکا علیه داعش نابود شده خشمگین هستند به خاطر اینکه امریکا این شهر را بازسازی نمی‌کند و متعهد نشده به اندازه کافی پول برای بازسازی این منطقه تخصیص دهد. اختلافات قبیله‌ای و مذهبی، نبود شغل و پول، خشکسالی جدی در شمال سوریه دست به دست هم داده‌اند تا ثبات محلی و اهرم امریکا در سوریه را تضعیف کنند.» همچنین دولت سوریه روابط خوبی با بعضی قبایل و ساکنین مناطق تحت اشغال امریکا دارد و گزارش‌ها حاکی از آن است که نیروهای مردمی در این مناطق خود را آماده مقابله با اشغالگری امریکا می‌کنند. از سوی دیگر به نظر می‌رسد کردها به این نتیجه رسیده‌اند که رسیدن به توافق با دمشق بهتر می‌تواند منافع آنها را تأمین کند تا ترامپ که استراتژی مشخصی درباره سوریه ندارد.

■ ادلب، بهشت القاعده

اما درباره بحث ادلب و حضور نیروهای ترکی در مناطق شمالی انتظار می‌رود در چارچوب آستانه پیگیری شود. ولادیمیر پوتین، پس از دیدار با ترامپ و در گفت‌وگو با شبکه فاکس‌نیوز تأکید کرد: «ما در چارچوب آستانه عمل خواهیم کرد، یعنی روسیه، ایران و ترکیه؛ و من این مسئله را به دونالد ترامپ هم گفتم، اما ما در عین حال آماده هستیم تمام این تلاش‌ها را با تلاش‌های گروه کوچکی از کشورها جمع ببندیم تا روندی گسترده حاصل شود و شانس بهتری برای موفقیت نهایی به دست آید.» مذکرات آستانه پس از آزادسازی حلب شروع شد و مهم‌ترین ویژگی آن حضور ایران، روسیه و ترکیه و نبود امریکا است. این مذاکرات موفق‌ترین مذاکرات در بستر جنگ سوریه محسوب می‌شود و نقش مهمی در کاهش درگیری‌ها و تلفات داشته است. هرچند این مذکرات اخیراً با موانع پیچیده‌ای روبه‌رو شده است. نیروهای دولتی و متحدان خود را برای آزادسازی ادلب آماده می‌کنند. استان ادلب به «بهشت تروریست‌ها» معروف شده و مهم‌ترین گروه حاضر جبهه النصره است.

مقامات و رسانه‌های امریکایی، موضع‌گیری ترامپ مقابل پوتین را به باد انتقاد گرفتند

ترامپ در تیم پوتین علیه امریکا

گزارش یک

سخنان رئیس‌جمهور امریکا که گفته دلیلی ندارد روسیه در انتخابات امریکا دخالت کرده باشد، برای او دردسرآفرین شده و موجی از انتقادات شدید را در بین سیاستمداران و رسانه‌های امریکایی به دنبال داشته است. قانونگذاران و رسانه‌های امریکا، موضع ترامپ را یک شکست سیاسی و مایه سرافکندگی برای این کشور عنوان کردند که تاکنون در سطح ریاست جمهوری سابقه نداشته است. دامنه انتقادات به حدی گسترده بود که از ترامپ به عنوان «خیانتکار» و «نوچه پوتین» نام برده شده است.

سخنان دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور امریکا پس از پایان نشست هلسینکی، پایتخت فنلاند که گفت‌وگوها با ولادیمیر پوتین، همتای روسی خود را با لفظ «شروع خوبی بود» توصیف کرد و گفت که امریکا باید با روسیه کنار بیاید، داخل امریکا را به هم ریخته و واکنش‌های گسترده‌ای را در پی داشته است. ترامپ روز دوشنبه در کنفرانس خبری مشترک با ولادیمیر پوتین گفت که هیچ دلیلی نمی‌بیند برآوردهای نهادهای اطلاعاتی امریکا را مبنی بر دخالت روسیه در انتخابات این کشور باور کند، در شرایطی که کرملین اطمینان می‌دهد در این انتخابات هیچ دخالتی نداشته است. ترامپ همچنین از قانونگذاران امریکایی، اعضای حزب دموکرات و دیگر جریان‌های سیاسی در امریکا هم بابت مطرح کردن پرونده تبانی روسیه با ترامپ انتقاد کرد. بلافاصله پس از اظهارات ترامپ، موج حملات از سوی جمهوریخواهان و دموکرات‌ها روانه رئیس‌جمهور امریکا شد و آنها موضع‌گیری وی در مقابل پوتین را به باد انتقاد گرفتند. به گزارش شبکه سی‌ان‌ان، جان مک‌کین، سناتور ارشد و پرآوازه جمهوریخواه امریکایی یکی از اولین واکنش‌های تند را به این سخنان و موضع‌گیری ترامپ نشان داد و گفت: «هیچ رئیس‌جمهور قبلی تاکنون خود را در مقابل یک ظالم سرافکنده نکرده است». نیوت گینگریچ، رئیس پیشین مجلس نمایندگان امریکا و از مشاوران ترامپ نیز گفت که کنفرانس خبری ترامپ با پوتین «جدی‌ترین اشتباه ریاست جمهوری‌اش است». به گزارش خبرگزاری رویترز، میچ مک‌کانل، رهبر جمهوریخواهان در سنای امریکا نیز در واکنش به سخنان ترامپ گفت: «روس‌ها دوستان ما نیستند. ما این را مکرر گفته‌ایم و آن را بار دیگر امروز می‌گوییم و به جامعه اطلاعاتی‌مان و یافته‌هایی که آن را اعلام کرده‌اند اطمینان کامل داریم». پل رایان، رئیس مجلس نمایندگان امریکا هم گفت: «رئیس‌جمهور باید سپاسگزار این باشد که روس‌ها هم پیمان ما نیستند. به لحاظ اخلاقی بین ایالات متحده و روسیه برابری وجود ندارد، کشوری که نسبت به ارزش‌ها و ایده‌آل‌های ما همچنان رویکردی خصمانه دارد.». همچنین باب کورکر، رئیس کمیته روابط خارجی سنا گفت: «فکر نمی‌کنم که لحظه‌ای خوب در تاریخ کشورمان بوده باشد. این لحظه‌ای بسیار خوب برای پوتین بود. این سخنان و مواضع یک تأیید عمومی از سوی بزرگ‌ترین کشور روی زمین برای پوتین بود.»

■ واکنش دموکرات‌ها

دموکرات‌ها که دل خوشی از ترامپ ندارند، مواضع سختگیرانه‌تری علیه او اتخاذ کرده‌اند. به گزارش واشنگتن پست، چاک شومر، سناتور منتخب از ایالت نیویورک و رهبر اقلیت دموکرات در سنای امریکا خواهان اتخاذ اقداماتی علیه ترامپ شد. نانسی پلوسی، رهبر دموکرات‌ها در مجلس نمایندگان نیز گفت: «ضعف رئیس‌جمهور امریکا در مقابل پوتین مایه شرمساری است و ثابت می‌کند که روس‌ها منافعی را با ترامپ دارند؛ منافع شخصی، سیاسی یا مالی.» هیلاری کلینتون، رقیب انتخاباتی ترامپ گفت: «حالا می‌دانیم ترامپ در کدام تیم بازی می‌کند». جان کری، وزیر خارجه سابق امریکا هم تسلیم ترامپ در برابر پوتین را «دیوانه‌وار» توصیف کرد و در صفحه توئیتر خود نوشت: «رئیس‌جمهور می‌گوید که دلیلی نمی‌بیند که روسیه باید در انتخابات مداخله کرده باشد. اما نمایش امروز ترامپ ثابت کرد چرا روسیه تصمیم به مداخله گرفته است.» به گزارش روزنامه دیلی میل، جان برنان، رئیس سابق «سیا» نیز در توئیتی، دونالد ترامپ را به دستاویزی برای پوتین، توصیف کرد و گفت: «کنفرانس خبری دونالد ترامپ در هلسینکی فراتر از اقدامات جنایتکارانه و تبهکارانه است. این مسئله چیزی کمتر از خیانت نیست. سخنان ترامپ نه تنها ابلهانه بود، بلکه کاملاً نوچه پوتین است. میهن‌پرستان جمهوریخواه کجا هستید؟»

رئیس‌جمهور امریکا که می‌دانست اظهاراتش، واکنش‌های زیادی را در امریکا به همراه خواهد داشت، در جریان بازگشت به واشنگتن در داخل هواپیما در صفحه توئیتر نوشت: «همانطور که امروز و قبلاً گفته‌ام اعتماد بسیاری به مقامات اطلاعاتی‌ام دارم. با این حال به این مسئله نیز باور دارم که به منظور ساخت یک آینده روشن‌تر نمی‌توانیم تنها بر گذشته متمرکز شویم و ما و روس‌ها به عنوان دو قدرت اتمی بزرگ جهان باید در کنار یکدیگر باشیم». روابط مسکو و واشنگتن در پایین‌ترین سطح خود پس از دوران جنگ سرد قرار دارد و ترامپ از نشست هلسینکی به عنوان فرصتی برای بهبود روابط دو طرف نام برده است. کنگره امریکا مدعی است که روسیه در انتخابات ریاست جمهوری امریکا در ۲۰۱۶، به نفع تیم ترامپ دخالت کرده است و نزدیک به دو سال است که تحقیقات بر سر این مسئله ادامه دارد. هرچند کمیته تحقیقاتی کنگره، اتهاماتی را مبنی بر دست داشتن روس‌ها در انتخابات امریکا مطرح کرده است اما مسکو و دولت ترامپ این اتهامات را رد کرده‌اند. روابط مسکو و واشنگتن حتی پیش از طرح اتهامات دخالت روسیه در انتخابات امریکا به‌علت نگرانی‌های مسکو از گسترش سازمان پیمان آتلانتیک شمالی (ناتو)، موضوع الحاق شبه‌جزیره کریمه به خاک روسیه و حمایت مسکو از دولت سوریه در مقابل گروه‌های تروریستی بسیار پرتنش بود.

■ واکنش رسانه‌ها

رسانه‌های امریکایی که بیشترین حملات را به مواضع دونالد ترامپ در دو سال گذشته داشته‌اند، این بار هم موضع‌گیری او در مقابل رئیس‌جمهور روسیه را به باد انتقاد گرفتند. شبکه سی‌ان‌ان در توصیف عملکرد و سخنان ترامپ در جریان کنفرانس خبری مشترکش با ترامپ گفت: «شاید یکی از شرم‌آورترین عملکردها از یک رئیس‌جمهور امریکا در نشستی در مقابل یک رهبر روس باشد که تاکنون دیده‌ایم». گای بنسون، تحلیلگر شبکه فاکس‌نیوز نیز اعلام کرد که نشست هلسینکی «یکی از بدترین روزهای ترامپ به عنوان رئیس‌جمهور بود». مگان مک‌کین، مجری شبکه اِی‌بی‌سی نیز نوشت که از عملکرد و اظهارات ترامپ دچار هراس شده است. روزنامه نیویورک دیلی‌نیوز نیز در شماره روز سه‌شنبه خود تصویری از ترامپ را منتشر کرد که در آن رئیس‌جمهور امریکا دست پوتین را گرفته و به مغز «عموسام» امریکایی‌ها شلیک می‌کند.

فوت در خیک برجام!

ظریف: اقدامات عملی اروپا آغاز شده است
موگرینی: به توانایی اروپا برای حفظ برجام تردید دارم

گزارش ۲

شورای اروپا قوانین مسدودساز برای مقابله با تحریم‌های امریکا علیه ایران را به‌روزرسانی کرد، روس‌ها هم می‌گویند که با طرف‌های اروپایی برای محافظت از فعالیت‌های اقتصادی شرکت‌ها در برابر تحریم‌های امریکا به یک توافق رسیده‌اند. با همه اینها فدریکا موگرینی، کمیسیونر سیاست خارجی اروپا گفته که وزن امریکا در اقتصاد جهانی و نظام مالی دنیا، آشکارا تأثیرگذار است و به همین دلیل نمی‌تواند بگوید که اقدامات انجام‌شده برای حفظ توافق هسته‌ای کافی هستند.

محمدجواد ظریف، وزیر خارجه ایران روز دوشنبه از شروع اقدامات عملیاتی ۱+۴ برای حفظ برجام سخن گفت و تأکید کرد: «در سفر به وین ریز اقدامات در حوزه بانکی و نفت و اقداماتی را که قرار است برای تضمین روابط بانکی و تضمین ادامه فروش نفت ایران انجام دهند با ما در میان گذاشتند.» ظریف درباره جزئیات اقداماتی که ۱+۴ آنها را شروع کرده، چیزی نگفته ولی ظاهراً یک منظور آشکار او، موافقت شورای اروپا با قوانین مسدودسازی است که بر اساس آنها، اتحادیه اروپا خود را به حمایت از شرکت‌های اروپایی متعهد می‌کند که با قوانین تحریمی امریکا روبه‌رو می‌شوند. فدریکا موگرینی روز دوشنبه بعد از نشست شورای وزیران خارجه این اتحادیه گفت: «امروز، شورا در خصوص توافق هسته‌ای ایران با به‌روزرسانی قوانین مسدودساز موافقت کرد. این گام بسیار مبارکی از سوی شورا است و از لحاظ تدابیری که اتحادیه اروپا برای اطمینان از پابرجایی مزایای اقتصادی برجام اتخاذ کرده، گامی استوار رو به جلو محسوب می‌شود.» دیروز هم «میخائیل اولیانوف»، نماینده روسیه در آژانس بین‌المللی انرژی اتمی از توافق کشورش با طرف‌های اروپایی برای محافظت از فعالیت‌های اقتصادی شرکت‌ها در برابر تحریم‌های امریکا علیه ایران خبر داد. اولیانوف هم البته درباره جزئیات این توافق چیزی نگفته ولی به امریکایی‌ها هشدار داده که اگر شروع به تخریب و سنگ‌اندازی در اجرای ابعاد فنی توافق هسته‌ای کنند «این مسئله می‌تواند باعث شود ایران به تعهداتش در چارچوب برجام عمل نکند و آن را رها کند.»

■ مشروط به FATF

منابع اروپایی در گفت‌وگو با وال استریت ژورنال تأیید کرده‌اند که فرانسه، انگلیس و آلمان در تلاشند برای حفظ برجام، برخی کانال‌های مالی را برای بانک مرکزی ایران حفظ کنند. وال استریت ژورنال در گزارش خود که دیروز منتشر کرد، از قول چند مقام اروپایی نوشت که دولت‌های انگلیس، آلمان و فرانسه به دنبال فعال کردن حساب‌هایی برای بانک مرکزی ایران و ارتباط آنها با بانک‌های مرکزی کشورهای اروپایی در راستای تلاش‌ها برای باز گذاشتن کانال‌های مالی و زنده نگه داشتن برجام هستند، اقدامی که اولین نشانه مستحکم از عمل به وعده‌های کشورهای اروپایی برای حفظ برجام است و مستقیماً دولت‌های اروپایی را در مقابل سیاست تحریم و انزوای امریکا علیه ایران قرار خواهد داد. با این حال، این مقام‌ها گفته‌اند که اروپا این اقدام خود را منوط به اجرای قوانین موسوم به پولشویی در چارچوب کارگروه اقدام مالی (FATF) کرده‌اند، قوانینی که تهران به شدت به آنها بدبین است. هرچند به نوشته وال استریت ژورنال، بانک انگلیس در زمینه آمادگی برای اجرای تدابیر بانکی اتحادیه اروپا را تأیید نکرده و بانک‌های آلمان و فرانسه هم از اظهارنظر درباره آن طفره رفته‌اند، ولی مقام‌های اروپایی به صراحت می‌گویند که حتی در صورت موافقت ایران برای عمل در چارچوب قوانین FATF نیز، تضمینی وجود ندارد اتحادیه اروپا توان رودروبی با امریکا داشته باشد. فدریکا موگرینی روز دوشنبه در حالی از موافقت شورای اروپا با به روز رسانی قوانین مسدودساز سخن گفت که همزمان در خصوص کارامدی آنها در برابر امریکا ابراز تردید کرد. وی که در کنفرانس خبری بعد از نشست وزیران خارجه کشورهای عضو اتحادیه اروپا سخن می‌گفت، تأکید کرده که اروپا برای حفظ توافق هسته‌ای با ایران مصمم است ولی به صراحت از دشواری حفظ برجام به دلیل اثرگذاری امریکا بر نظام مالی جهانی سخن گفته است: «باید بگویم که تجربه دشواری است زیرا وزن امریکا در اقتصاد جهانی و نظام مالی دنیا، آشکارا تأثیرگذار است.» به همین دلیل، او به صراحت گفته که نمی‌تواند بگوید اقدامات انجام‌شده برای حفظ توافق هسته‌ای کافی هستند: «نمی‌توانم بگویم که آیا تلاش‌های ما و تلاش‌های دیگران برای حفظ برجام کافی خواهند بود؛ چیزی که می‌توانم بگویم این است که ما تمام آنچه را می‌توانیم برای جلوگیری از فروپاشی این توافق انجام دهیم انجام می‌دهیم، چون می‌دانیم که عواقب چنین رویدادی برای همه فاجعه‌بار خواهد بود.»

دریچه

ترامپ: با خروج از برجام اعتراضات ایران را رقم زدم!

رئیس‌جمهور امریکا پس از دیدار با پوتین در هلسینکی در مصاحبه‌ای تلویزیونی با شبکه فاکس‌نیوز، اعتراضات ماه‌های گذشته در ایران را با لغو برجام از سوی امریکا مرتبط دانست و گفت: ایالات متحده «صددرصد» حامی مردم ایران است. دونالد ترامپ در مصاحبه‌ای با شبکه تلویزیونی فاکس‌نیوز گفت اعتراضات و ناآرامی‌ها در ایران از وقتی رخ داد که او از برجام خارج شد. رئیس‌جمهور امریکا گفت روسیه هنوز هم از توافق هسته‌ای با ایران حمایت می‌کند زیرا این کشور همچنان دارای روابط تجاری با ایران است و به همین دلیل این توافق در جهت منافع مسکو است. ترامپ با اشاره به وضعیت اقتصادی ایران و اعتراضات اخیر گفت: «این برای ما یا برای دنیا خوب نیست اما آنها در همه شهرهای‌شان شورش کرده‌اند. تورم بیداد می‌کند و به نهایت خود نزدیک می‌شود. نه اینکه بخواهی به کسی صدمه‌ای بزنی، اما رژیم [ایران] اجازه نمی‌دهد که مردم بدانند ما صددرصد پشت‌شان هستیم.» به گفته رئیس‌جمهور امریکا «گستردگی و ابعاد اعتراضاتی که در سراسر ایران رخ داده احتمالاً بیشتر از هر زمان دیگری در گذشته بوده» و همه این شورش‌ها از وقتی رخ داد که او به این توافق پایان داد.

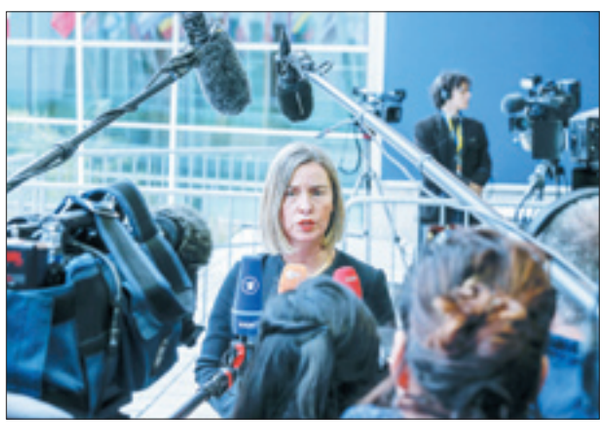

نگاه

سید رحیم نعمتی

توپ پوتین در زمین امریکا

مایک پمپئو، وزیر خارجه امریکا، قبل از دیدار ولادیمیر پوتین و دونالد ترامپ، رؤسای جمهور روسیه و امریکا، در خصوص حل و فصل بحران سوریه گفته بود که توپ در زمین روسیه است اما پوتین نگذاشت تا پاسخ به او چندان طول بکشد. او بعد از دیدار با ترامپ و در نشست مطبوعاتی مشترک با یک نمایش سیاسی غیرمنتظره توپ فوتبالی به ترامپ داد تا بگوید که حالا توپ در زمین امریکا و نه روسیه است. جدای از این نمایش سیاسی، دیدار این دو در هلسینکی و حرف‌هایی که هر دو در آن جلسه گفتند باعث شد افتادن توپ روسی در زمین امریکایی آن قدر پر سر و صدا باشد که بی‌معطلی اعتراض نه تنها منتقدان همیشگی ترامپ بلکه هم‌حزبی‌های جمهوریخواه و حامیان اصلی او هم در واشنگتن به گوش برسد.

صدای این اعتراض از هیلاری کلینتون، رقیب انتخاباتی ترامپ، جان کری، وزیر خارجه پیشین امریکا و نمایندگان حزب دموکرات در دو مجلس سنا و نمایندگان گرفته تا نمایندگان جمهوریخواه مثل پل رایان، جان مک‌کین، لیندسی گراهام و باب کورکر بلند شد و حتی نیوت گینگریچ، رئیس سابق مجلس نمایندگان و از حامیان قدیمی ترامپ، هم به صف مخالفان پیوست و گفت که سخنان ترامپ در آن جلسه مطبوعاتی از جدی‌ترین اشتباه‌های او بوده و باید زود اصلاح شود. بخش عمده‌ای از این اعتراض به پرونده جاری در امریکا بر سر دخالت روسیه در انتخابات ریاست جمهوری ۲۰۱۶ امریکا مربوط می‌شود. وزارت دادگستری امریکا در این خصوص و سه روز قبل از نشست هلسینکی کیفرخواستی علیه ۱۲ افسر اطلاعاتی روسیه به اتهام دخالت سایبری در آن انتخابات صادر کرد. این کیفرخواست به درخواست رابرت مولر، بازپرس ویژه پرونده، صادر شده بود تا بر نشست هلسینکی سایه بیندازد اما ترامپ در جلسه مطبوعاتی نه تنها از این اقدام وزارت دادگستری خود حمایت نکرد بلکه سخنان او بیشتر همسو با پوتین بود که به طور طبیعی منکر چنین اتهاماتی است. جدای از این، ترامپ در موضوعات مهم دیگری مثل شبه‌جزیره کریمه هم حرفی باب طبع سیاستمداران واشنگتنی از هر دو حزب نزد تا اینکه پوتین به راحت‌ترین و ساده‌ترین پیروزی سیاسی خود برسد و در مقابل، آن سیاستمداران از رفتار و گفتار رئیس‌جمهور خود احساس حقارت کنند و به دلیل این حس حقارت است که به ترامپ اعتراض می‌کنند یا رسانه‌ها به او حمله‌ور شده‌اند و مثل روزنامه نیویورک دیلی، او را در حال شلیک به عمو سام نشان می‌دهند.

برخی قبل از نشست هلسینکی و با کوبیدن بر طبل روس‌هراسی، روس‌فوبیا (Russophobia)، چنین وانمود می‌کردند که پوتین حاضر خواهد شد در مقابل گرفتن امتیازاتی از ترامپ در خصوص کریمه با کارت‌هایی نظیر برجام یا نحوه همکاری ایران در پرونده سوریه معامله کند اما بعد از این نشست معلوم شد چنین معامله‌ای تنها در حد و اندازه همان تصورات و تخیلات روس‌هراسی اتفاق می‌افتد و نه در زمین واقعی مذاکرات. در حالی که کسی نسبت به سیاست خصمانه ترامپ در قبال برجام شکی ندارد، پوتین به صراحت حمایت خود را از برجام در نشست خبری مشترک بیان کرد و ترامپ هم بعد در مصاحبه با فاکس‌نیوز گفت که پوتین در مذاکرات چهار ساعته از برجام حمایت کرده بود. روزنامه امریکایی واشنگتن‌پست قبل از نشست هلسینکی ادعا کرده بود که پوتین و ترامپ در خصوص خروج نیروهای ایرانی از سوریه و بعد خروج نیروهای امریکایی از این کشور به توافق رسیده‌اند و در این نشست توافق خود را علنی می‌کنند. نشست هلسینکی برگزار شد اما نشانه‌ای از این توافق در نشست خبری مشترک هر دو رئیس‌جمهور که دیده نشد هیچ، پوتین بعد و در مصاحبه با شبکه خبری فاکس‌نیوز از ادامه همکاری با ایران و ترکیه در پرونده سوریه و بر اساس توافق آستانه گفت. این حرف او به معنای دست رد به خبرسازی‌ها در مورد خروج ایران از سوریه است و همچنین رد درخواست بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی، است که چندین بار قبل از این نشست و طی ملاقات‌هایش با پوتین مطرح کرده بود. معلوم است که پوتین با توجه به واقعیت‌های میدانی ادامه همکاری با ایران در سوریه را ترجیح داده به جای اینکه توجهی به درخواست‌های نتانیاهو یا ترامپ داشته باشد. در هر صورت، پوتین در نشست هلسینکی و به دور از این قسم تصورات حاضر به معامله با ترامپ نشد بلکه با دادن توپ به او واقعیت این دیدار را در مقابل خبرنگاران به نمایش درآورد که توانسته توپ را به زمین امریکایی‌ها بیندازد و به قول سرگئی لاوروف، وزیر خارجه روسیه، «نتیجه بهتر از عالی بود.»

واکنش

استیصال اسرائیلی‌ها از دست بادبادک‌های فلسطینی‌ها

رژیم صهیونیستی که هزینه هنگفتی بر سر بادبادک‌های آتش‌زای غزه متحمل شده، از فرستاده ویژه سازمان ملل در امور منطقه خواسته تا حماس را تهدید کند.

روزنامه سعودی «الحیات» روز سه‌شنبه نوشت که «نیکلای ملادینف» فرستاده ویژه سازمان ملل در امور منطقه در دیدار با سران حماس، حامل پیام تهدیدآمیز تل‌آویو بوده است. همچنین رژیم صهیونیستی به جنبش حماس ۷۲ ساعت برای به پرواز در نیاوردن بادبادک‌های آتش‌زا به سمت شهرک‌های اسرائیلی اطراف نوار غزه مهلت داد. وزیر جنگ این رژیم نیز تهدید کرد به شدت به اقدامات تحریک‌آمیز حماس پاسخ خواهد داد. مضمون این تهدید که نشان‌دهنده عمق خسارتی است که بادبادک‌های آتش‌زا برای رژیم صهیونیستی ایجاد کرده، این است که عدم توقف ارسال این بادبادک‌ها، به جنگ چهارم علیه نوار غزه منجر خواهد شد.

«بنیامین نتانیاهو» نخست‌وزیر رژیم صهیونیستی هم اعلام کرد ادامه این وضعیت را هرگز قبول نخواهد کرد و دستورات لازم در این باره را به ارتش داده است. استفاده از بادبادک‌ها و بالون‌های آتش‌زا طی راهپیمایی‌های بازگشت در مرز شرقی نوار غزه از مارس گذشته مرسوم شد و تاکنون به صدها هکتار از اراضی شهرک‌های اسرائیلی مجاور غزه آسیب زده است. راهپیمایی بازگشت از ۱۰ فروردین ۱۳۹۷ در راستای تأکید بر حق بازگشت، اعتراض به محاصره غزه و نیز انتقال سفارت امریکا به قدس، در مرز غزه با فلسطین اشغالی آغاز شد و همچنان ادامه دارد. وزارت جنگ رژیم صهیونیستی تخمین زده است که طی دو ماه اخیر، تاکنون حدود هزار و ۲۰۰ بادبادک و بالن آتش‌زا از نوار غزه به پرواز درآمده است که حدود ۵۰۰ عدد آن را ارتش صهیونیستی، ساقط کرده است. همچنین وزارت جنگ این رژیم می‌گوید که حداقل ۷۰۰ عدد این بادبادک‌ها با فرود در مزارع صهیونیست‌ها، حداقل به طور مجموع بیش از ۲۰ کیلومتر مربع را به آتش کشیده است. مقامات رژیم صهیونیستی تخمین زده‌اند که آتش‌سوزی اراضی و مزارع شهرک‌نشینان مجاور نوار غزه ناشی از بادبادک‌های آتش‌زا، بیش از ۳ میلیون دلار به آنها خسارت وارد کرده است.

از طرف دیگر کسنیا اسولتووا، نماینده پارلمان رژیم صهیونیستی (کنست) اذعان کرد که بازدارندگی و پاسخ‌های نظامی این رژیم به اقدامات گروه‌های مقاومت در نوار غزه، ضعیف شده است. اسولتووا در مصاحبه با شبکه رادیویی «داروم» گفت: «حماس اکنون می‌داند که ما واکنش‌های محدودی به اقدامات آنها داریم و می‌داند که ارتش اسرائیل فقط سیاست‌های کابینه را اجرا می‌کند.» به نوشته وبگاه «عروتص شوع» وی درباره سیاست کابینه رژیم صهیونیستی توضیح داد: «آنها (حماس) می‌دانند که کابینه تمایلی به عملیات نظامی جدید علیه غزه ندارد و نمی‌خواهد به غیرنظامیان آسیب بزند.»